

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу
moodle.nati.org.ua

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Логічне і критичне мислення»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Для всіх спеціальностей

Рік навчання 4, семестр 7

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова викладання українська

К-т філос. наук, доцент Литовченко Віктор Петрович

Viktorpl08@gmail.com

<http://moodle.nati.org.ua/enrol/index.php?id=421>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни – ознайомити студентів із основами знань про логічність міркувань, висловлювань, питань і відповідей, формування навичок критичного мислення, вміння розрізняти істинне, правдоподібне і хибне знання, виявляти помилки у власних і чужих міркуваннях, аргументувати власну позицію.

Завдання вивчення дисципліни:

- розкрити закономірності розвитку логічних знань та їх обумовленість суспільними процесами;
- опанування принципів засад аргументації судження;
- сформувані у студентів системи метакогнітивних умінь працювати з інформацією і бути джерелом її творення, взаємодіяти з носіями інформації;
- ознайомити з технологіями критичного мислення;
- застосовування набутих теоретичних знань у конкретних видах практичної діяльності.

Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки:

- дисципліни, що передують: правова культура особистості
- дисципліни, що забезпечуються:

Загальні компетентності (ЗК):

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання (ПРН):

- знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції, лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Логіка як наука. Поняття критичного мислення	2/2	Свідомість, мислення, пізнавальне відношення до світу, чуттєве пізнання, логічне пізнання, відчуття, сприйняття, уявлення, поняття, судження, умовивід, істинність і правильність, формальна і діалектична логіка, багатозначна логіка, логічний інтелект. Поняття «критичного мислення» і його співвідношення з поняттями «критичний аналіз», «критика». Поняття «системне мислення» та його обумовленість специфікою досліджуваних систем. Особливості, спрямованість, фактори і напрями розвитку власного мислення. Індукція і дедукція як вихідна основа розвитку критичного мислення і його обмеження.	Виконання самостійної роботи, розв'язання контрольних вправ та задач.	9 балів
Тема 2. Поняття: види понять і операції з ними. Складові критичного мислення	2/2	Форма мислення, утворення понять, зміст поняття, обсяг поняття, відношення між поняттями, операції з поняттями, визначення як логічна операція, поділ і класифікація понять. Асиміляція. Акомодація, Проблематизація. Рефлексія. Аналітичне мислення – характерні ознаки. Інтуїтивне мислення. Інтуїція як упізнавання. Експертні знання та	Виконання самостійної роботи, розв'язання контрольних вправ та задач.	9 балів

		евристика. Системне мислення – ознаки, характеристики. Системне наукове і системне професійне мислення. Системне експертне мислення. Проведення аналізу інформації на достовірність. Вміння шукати оптимальні рішення.		
Тема 3. Судження як форма мислення. Поняття системних змін	2/2	Судження, прості та складні судження, атрибутивні, екзистенціальні та релятивні судження, категоричні судження, умовні судження, суб'єкт, предикат та зв'язка, квантор, терміни судження, розподіленість термінів, противність (контрарність), підпротивність (субконтрарність), суперечність (контрадикторність), підпорядкування (субординація), імплікація, кон'юнкція, диз'юнкція, еквіваленція, модальність. Лінійні і нелінійні системи. Основні напрями мислення у напрямі досягнення розуміння складної системи: виділити її головні зв'язки; знайти залежності її підсистем; визначити характерні особливості функціонування цілого; визначити інтегральні якості (єдині, наскрізні).	Виконання самостійної роботи, розв'язання контрольних вправ та задач.	9 балів
Тема 4. Умовиводи. Їх види та логічна структура. Системні зміни	2/2	Умовивід, міркування, дедукція, індукція, аналогія, ймовірність, силізм, логічні помилки, висловлювання, міркування, дескриптивні висловлювання, пропозиційні змінні, логічні сполучники, кон'юнкція, диз'юнкція, імплікація,	Виконання самостійної роботи, розв'язання контрольних вправ та задач.	9 балів

		еквіваленція, таблиці істинності. Ціннісна основна критичного мислення. Особливості побудови системи цінностей і сенсів. Особливості співвідношення системи «своїх-чужих» цінностей і цілей. Вивчення техніки декомпозиції цілей; недоліки недостатньої конкретизації цілей, неповна композиція комплексної цілі. Інкапсулювання.		
Всього за 1 модуль				36
Модуль 2				
Тема 1. Закони логіки. Логічні основи теорії аргументації. Техніки мотиваційного фіксування.	2/2	Зв'язок, закон, принцип, об'єктивність, тотожність, суперечність, підстава, істинність, аксіома, закони мислення, закон науки. Закон тотожності: сутність та умови дії. Закон суперечності. Закон виключеного третього. Закон достатньої підстави. Можливі варіанти порушення законів логіки та засоби уникнення помилок. Аргументація, переконання, пропонент, опонент, аудиторія, теза, аргумент, демонстрація, доведення, пряме і непряме доведення, апагогічне та розділове доведення, антитеза, спростування, гіпотеза. Особливості блокування критичного мислення. Індивідуальні особливості блокування критичного мислення. Аналіз інформації під впливом стереотипів, установок, системи особистісних пріоритетів; здатність розпізнавати свої ілюзії, помилкові ідеї, рішення під впливом настрою; розпізнавати маніпуляції з	Виконання самостійної роботи, розв'язання контрольних вправ та задач.	11 балів

		боку оточуючих, реклами, пропаганди; відокремлювати оцінки і допущення від фактів; визнавати обмеженість власних розумових процесів.		
Тема 2. Критичне мислення як логічна рефлексія	2/2	Сутність критичного мислення. Міркування і умовивід: їх визначення, структура, взаємозв'язок і специфіка. Засновки і висновки міркування. Загальна схема умовиводу. Правильне міркування: проблема критеріїв правильності міркувань. Правильність / неправильність міркування й істинність хибність його складників. Правильні міркування з істинними засновками і висновками. Сумісні і несумісні міркування. Поняття про логічну помилку. Софізм і паралогіка. Правильність міркування і відношення логічного слідування. Способи встановлення істинності висловлювань. Логічно не детерміновані і логічно детерміновані висловлювання. Формалізація в широкому і вузькому значенні. Символічна, математична, класична і некласична логіка. Формальна логіка як єдина система знань.	Виконання самостійної роботи, розв'язання контрольних вправ та задач.	11 балів
Тема 3. Суперечка, її види та форми. Мислення в умовах невизначеності	2/4	Суперечка, еристика, дискусія, полеміка, диспут, дебати. Спрямованість критичного мислення – створення нового на підставі обмеження нежиттєздатного і нефункціонального, збереження функціонального. Техніки	Виконання самостійної роботи, розв'язання контрольних вправ та задач.	12 балів

		<p>паралельного мислення. Аналіз з установкою на: фіксуванні фактів, точних знань, верифікованих суджень; вияв позитивних результатів функціонування системи, її підструктур, та їх взаємовпливів різного порядку; вияв тенденцій росту і розвитку, точок експонентного потенціалу; вияв тенденцій руйнування, точок стагнації, пригнічення взаємодії підсистем, негативний вплив на зовнішні системи; акцентування на емоційно- мотиваційних аспектах функціонування системи. Суть і загальна структура цілісної функціональної моделі критичного мислення.. Поняття креативності і креативне мислення. Техніки креативного пошуку. Стимулювання асоціативного мислення. Метафоричні методики пошуку.</p>		
Всього за 2 модуль				34
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано